

تولید در کمترین سطح ۵۸ ماه اخیر؛ اقتصاد زیر سایه قطعی برق و نوسانات ارزی

پنج ضلع فشار بر تولیدکنندگان ایرانی

تعادل |

گزارش مردامده شامخ مرکز پژوهش‌های اتاق ایران، تصویری از تداوم رکود گسترده در اقتصاد کشور ارائه می‌دهد؛ شاخص مدیران خرید با رسیدن به عدد ۴۵.۳ برای هفدهمین ماه متوالی زیر سطح خنثی قرار گرفته و نشان می‌دهد که هم تولید و هم تقاضا در پایین‌ترین سطح چند سال اخیر قرار دارند. در حالی که شدت افت صنعت اندکی کاهش یافته، مشکلات ساختاری همچون ناترازی انرژی، کمبود مواد اولیه، نوسانات ارزی، مشکلات مالی و رکود تقاضا همچنان چشم‌انداز فعالیت‌های اقتصادی را مبهم کرده است. بررسی اطلاعات این گزارش نشان می‌دهد: در مردامده میزان تولیدمحصول یارایابه خدمات کل اقتصاد کمترین مقدار ۵۸ ماهه را از آبان ماه ۱۳۹۹ ثبت کرده و انتظارات در مورد میزان فعالیت‌های اقتصادی در ماه آینده نیز به کمترین مقدار ۳۹ ماهه از خردادماه ۱۴۰۱ رسیده است. همچنین میزان سفارشات جدید مشتریان کل اقتصاد در مردامده برای هجدهمین ماه متوالی و بخش صنعت برای چهاردهمین ماه متوالی روندی کاهشی داشته است. ضمن اینکه موجودی مواد اولیه خریداری شده بخش صنعت نیز در شرایط رکود تورمی موجود برای هجدهمین ماه متوالی کاهشی بوده است.

گزارش شامخ مرداد ۱۴۰۴

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران در تازه‌ترین گزارش خود اعلام کرد که شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد در مردادماه ۱۴۰۴ با رسیدن به عدد ۴۵.۳ همچنان روند رکودی را برای هفدهمین ماه متوالی ثبت کرده است. هر چند شدت افت نسبت به ماه‌های گذشته اندکی کاهش یافته است. بررسی اطلاعات این گزارش نشان می‌دهد: در مردامده میزان تولید محصول یارایابه خدمات کل اقتصاد کمترین مقدار ۵۸ ماهه را از آبان ماه ۱۳۹۹ ثبت کرده و انتظارات در مورد میزان فعالیت‌های اقتصادی در ماه آینده نیز به کمترین مقدار ۳۹ ماهه از خردادماه ۱۴۰۱ رسیده است. براساس داده‌های این گزارش، وضعیت کل اقتصاد به این شرح است: تولید کالا و خدمات به پایین‌ترین سطح خود در ۵۸ ماه اخیر رسیده و سفارشات جدید برای هجدهمین ماه پیاپی کاهش یافته است. از آنسو، موجودی مواد اولیه همچنان روندی نزولی دارد و فشار بر تولید تشدید کرده است. همچنین تولیدکنندگانی که بار شد هزینه‌های تولید و افزایش فشارهای مالی مواجه هستند در تسهیلات مالی مناسبی نیز در یافت نمی‌کنند و تلاش هستند تا با کنترل هزینه‌های جاری، از جمله نیروی انسانی، زبان‌های احتمالی را کاهش دهند. علاوه بر این، عدم قطعیت اقتصادی و سیاسی، کسب‌کارها را در به کارگیری نیروی کار جدید دشوار کرده است. از سوی دیگر، افزایش هزینه‌های زندگی انگیزه نیروی کار برای پذیرش مشاغل با سطوح در آمد فعلی را کاهش داده است. این مجموعه عوامل، بازاری را ایجاد کرده است که هم‌زمان با کاهش فرصت‌های شغلی و کمبود جدی نیروی انسانی مواجه است، تضادی آشکار که نشان دهنده فشار هم‌زمان بر عرضه و تقاضای نیروی کار و ایجاد شرایط پیچیده و نامطمئن در بازار کار است. از این رو، انتظارات فعالان اقتصادی از آینده به کمترین سطح ۳۹ ماه‌اخیر سقوط کرده که نشان دهنده تداوم نااطمینانی در فضای اقتصادی کشور است. در این ماه مجموعه‌ای از عوامل از جمله ادامه ناترازی گسترده انرژی و نوسانات افزایشی نرخ ارز، هزینه فعالان

اقتصادی را بالا برده و چشم‌انداز آنها برای ماه آینده را با تردید مواجه کرده است. همچنین به گفته فعالین اقتصادی نگرانی‌های ناشی از بازگشت تحریم‌ها، تأثیرات جدی بر کسب‌وکارها و فضای اقتصادی گذاشته و موجب افزایش بی‌ثباتی و کاهش اعتماد فعالان اقتصادی شده است.

وضعیت بخش صنعت نیز نشان از این دارد که شاخص مدیران خرید صنعت در مردامده به ۴۸.۸ رسید. این عدد همچنان کمتر از محدوده خنثی (۵۰) است و بیانگر تداوم رکود در صنایع کشور می‌باشد، اگر چه شدت افت نسبت به ماه قبل کاهش یافته است. تولید

صنعتی تحت تأثیر قطعی‌های مکرر برق و افزایش هزینه مواد اولیه دچار اختلال شده است. سفارشات جدید در بخش صنعت برای چهاردهمین ماه متوالی کاهش داشته است. صادرات صنعتی نیز برای دهمین ماه متوالی افت کرده است. استخدام در صنایع روند نزولی داشته و بنگاه‌ها به دلیل کمبود نقدینگی و کاهش فروش، از جذب نیروی کار جدید خودداری کرده‌اند. موجودی مواد اولیه برای هجدهمین ماه متوالی کاهشی بوده که مشکلات زنجیره تأمین را تشدید کرده است. قابل ذکر است نااطمینانی‌های موجود نسبت به آینده اقتصادی به علت تنش‌های

سیاسی و نوسانات نرخ ارز، خانوارها و مصرف‌کنندگان را به تعویق در خریدهای غیر ضروری واداشته است. همچنین، طبق شواهد به دست آمده از نظر سنجی، افت میزان صادرات نیز عاملی دیگر است که به کاهش بیشتر سفارشات دامن زده است به‌طوری‌که میزان صادرات کالا در مردامده برای دهمین ماه متوالی کمتر از محدوده خنثی ۵۰ قرار گرفته است. شدت کاهش در این ماه نسبت به ماه قبل کمتر بوده است. نتایج حاصل از داده‌های جمع‌آوری شده در مردامه نشان می‌دهد قیمت خرید مواد اولیه و به تبع آن قیمت محصولات تولیدشده در دوفازایش داشته است. آمارهای رسمی

شاخص مدیران خرید (شامخ) بخش صنعت در دو ماه منتهی به مرداد ۱۴۰۴									
شاخص		تعديل فصلی نشده		تعديل فصلی شده		تیر ۱۴۰۴		مرداد ۱۴۰۴	
شاخص کل صنعت		۴۴٫۷	۴۳٫۸	۴۴٫۷	۴۳٫۸	۴۴٫۷	۴۳٫۸	۴۴٫۷	۴۳٫۸
مولفه های اصلی	مردمده محصولات	۴۱٫۸	۴۳٫۸	۴۱٫۸	۴۳٫۸	۴۱٫۸	۴۳٫۸	۴۱٫۸	۴۳٫۸
	سازمانده خدمات مشتریان	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸
	سرعت انجام و تحویل سفارشات	۵۰٫۷	۴۳٫۸	۵۰٫۷	۴۳٫۸	۵۰٫۷	۴۳٫۸	۵۰٫۷	۴۳٫۸
	موجودی مواد اولیه خریداری شده	۴۱٫۱	۴۳٫۸	۴۱٫۱	۴۳٫۸	۴۱٫۱	۴۳٫۸	۴۱٫۱	۴۳٫۸
	میزان استخدام و بازگویی نیروی انسانی	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸
مولفه های کمکی	قیمت مواد اولیه	۵۵٫۷	۴۳٫۸	۵۵٫۷	۴۳٫۸	۵۵٫۷	۴۳٫۸	۵۵٫۷	۴۳٫۸
	موجودی محصولات نهایی در انبار	۵۱٫۱	۴۳٫۸	۵۱٫۱	۴۳٫۸	۵۱٫۱	۴۳٫۸	۵۱٫۱	۴۳٫۸
	میزان صادرات کالا	۴۴٫۵	۴۳٫۸	۴۴٫۵	۴۳٫۸	۴۴٫۵	۴۳٫۸	۴۴٫۵	۴۳٫۸
	مردمده تولیدشده	۵۱٫۱	۴۳٫۸	۵۱٫۱	۴۳٫۸	۵۱٫۱	۴۳٫۸	۵۱٫۱	۴۳٫۸
	صرفه حاصله های انرژی	۴۴٫۲	۴۳٫۸	۴۴٫۲	۴۳٫۸	۴۴٫۲	۴۳٫۸	۴۴٫۲	۴۳٫۸
میزان فروش محصولات		۴۳٫۰	۴۳٫۸	۴۳٫۰	۴۳٫۸	۴۳٫۰	۴۳٫۸	۴۳٫۰	۴۳٫۸
انتقارات تولید در ماه آینده		۵۱٫۱	۴۳٫۸	۵۱٫۱	۴۳٫۸	۵۱٫۱	۴۳٫۸	۵۱٫۱	۴۳٫۸
ملاحظه: هر دو بخش مالی و غیر مالی را در بر می گیرد. بخش خدمات و کشاورزی ایران، در مرداد ۱۴۰۴									

شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد در دو ماه منتهی به مرداد ۱۴۰۴									
شاخص		تعديل فصلی نشده		تعديل فصلی شده		تیر ۱۴۰۴		مرداد ۱۴۰۴	
شاخص کل اقتصاد		۴۵٫۲	۴۴٫۱	۴۵٫۲	۴۴٫۱	۴۵٫۲	۴۴٫۱	۴۵٫۲	۴۴٫۱
مولفه های اصلی	میزان تولید محصول با ارزش خدمت	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸
	میزان سفارشات جدید مشتریان	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸
	سرعت انجام و تحویل سفارشات	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸
	موجودی مواد اولیه خریداری شده	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸
	میزان استخدام و بازگویی نیروی انسانی	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸
مولفه های کمکی	قیمت مواد اولیه در انبار	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸
	موجودی محصولات نهایی در انبار	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸
	میزان صادرات کالا با خدمت	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸
	مردمده تولیدشده و درآمد از خدمت	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸
	صرفه حاصله های انرژی	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸
میزان فروش کالاها با خدمت		۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸
انتقارات در دو ماه آتی فعالیت اقتصادی در ماه آینده		۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸	۴۳٫۸
ملاحظه: هر دو بخش مالی و غیر مالی را در بر می گیرد. بخش خدمات و کشاورزی ایران، در مرداد ۱۴۰۴									